

IZ OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Sklepna razprava o zveznih amandmajih

Kot gradivo za redno sejo občinske konference SZDL so delegati prejeli povzetek javne razprave o amandmajih k ustavi SFRJ – to gradivo smo objavili tudi v predzadnji številki našega glasila, v razpravi pa so z živahnimi razpravami in razmišljanji opozorili še na več aktualnih vprašanj. Anton Zadnikar iz KS Barje je menil, da je glede na tehnološko zaostalost Slovenije potrebno razčistiti vprašanje kako naprej. Smatra, da je treba v sleherni republiki in pokrajini omogočiti tisti razvoj, ki izhaja iz njim lastnih interesov. Pravo svobodo in neodvisnost v jugoslovanski skupnosti lahko merimo in dosežemo le tedaj, če svobodno in enakopravno urejeno ekonomske razmere ter uveljavljamo tržne zakonitosti. Predlagal je, da se vodstvo Slovenije, ki mu izrekamo vso podporo, posreduje pobudo o pričetku postopka tako za temeljito analizo, kolikor je slovenska družba vlagala v nerazvita območja v času obstoja sklada kot tudi o pričetku postopka o ugotovitvi smotrnosti obstoja takšnega sklada za nerazvite kot sedaj.

Svetozar Polič iz KS Kolesija pravzaprav ni bil zadovoljen z udeležbo na opravljenih javnih razpravah, hkrati pa je opozoril, da razprave v KS niso bile edina oblika. Zavzel se je, da je lahko le socialistična zveza mesto, kjer se bodo soočala različna mnenja. Opozoril je na to, da nikakor ne smemo v fazi sprejemanja amandmajev dopustiti kakršnekoli oblike pritiskov in vplivov na sprejemane nesprejemljive stvari. Po njegovem mnenju referendum v tej fazi ni potreben, prav je, da v celoti zaupamo skupščini in njenim delegatom. Zavzel se je za posamično sprejemanje amandmajev, za korekcijo 9. amandmaja – 5. člena ustave, za njeno in popolno neodvisnost sodišč, v tistem delu ustavnih sprememb, ki govorijo o osebnem delu, pa zagovarjati stališča, da je dovoljeno vse kar ni izrecno prepovedano. Franc Šebenik iz obrtnega združenja je posredoval mnenje, da sam izraz osebno delo ni ustrezno, zajamčiti je potrebno lastniško pravico nad delovnimi sredstvi in poslovnimi prostori. Nesprejemljivo je dejstvo, da je lahko v zasebni lasti le 69

kvadratnih metrov poslovnega prostora, zato je predlagal spremembo. Zavzel se je za večje omogočanje vlaganja kapitala zdomcem in tujih oseb v vse gospodarske subjekte. Zdruge in zadružno lastnino pa je treba opredeliti na področju dohodka in ostanka dohodka ob času razdelitve za tisti del, ki se deli na popolno zadružno lastnino in na lastnino člana v merilu doprinosa v zadružni prihodek. Marjan Učakar se je zavzel za podaljšanje razprave, pri tem pa je pogršel informacijo o tem kakšne so razprave v drugih republikah in pokrajinah, saj bi ob takšnem vedenju lahko lažje razpravljali. Opozoril je na prevlado birokratskega aparata, ki zavira zahteve najširših množic in njihovo ustvarjalnost, pa tudi na to, da naj bodo oblike pomoči nerazvitim le v neposrednih in konkretnih oblikah – spomnimo naj se izgradnje železniških prog po NOB in podobno. Nastja Škopac iz OK ZSMS je izpostavila tiso poglavje v ustavi, ki zadeva področje človekoljubnih pravic in solastičin. Predlagala je ukinitve smrtno kazni, zavzela se je za pravico do informiranja (dopolni naj se 168 člen), razširi naj se 33. člen Ustave, da se glasi: – občani so enaki v pravicah in dolžnostih ne glede na razlike v narodnosti, rasi, veroizpovedi, spolu, spolni usmerjenosti, jeziku, izobrazbi ali družbenemu razvoju in so pred zakonom enaki. In še v 174. členu Ustave naj se črta določba, da je vera zasebna stvar. Andrej Petelin je ocenil poročilo kot dobro, ob predlogu, da se javna razprava podaljša, pa je pripravil tudi to, da je potrebno v Ustavi zagotoviti status kmetu, njegovo organizacijo – to je kmetijsko združbo, zadružno lastnino. V razpravo je posegla tudi predsednica medobčinskega sveta SZDL Vera Vojska, ki je menila med drugim tudi to, da se nad razpravo ne gre pritoževati, saj pravzaprav prvič takoo razvejano in tako široko razpravljamo o njej.

Konferenca je uvodno poročilo s pripombami iz razprave sprejela. Delegati pa so obravnavali in sprejeli zaključne račune in finančne načrte za OK SZDL in Našo komunovo v lanskem oziroma za tekoče leto.

Opravljanje prve seje večine skupščin občinskih samoupravnih interesnih skupnosti petega mandatnega sklica

V mesecu maju so se na konstitutivnih sejah sešli delegati večine samoupravnih interesnih skupnosti v občini. Na sejah so opravili tudi volitve novih vodstev, ki jih objavljamo.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE

Predsednik skupščine Franca Trobec, namestnik Andrej Pelc

KULTURNA SKUPNOST

Predsednik skupščine France Zupan, namestnik Tončka Melik, predsednik zbora uporabnikov dr. Manca Košir, namestnik Josip Jesih, predsednik zbora izvajalcev Mojca Černe, namestnik Marija Apovnik

SKUPNOST POKOJINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA
predsednik zbora delegatov dr. Vaso Škapin, namestnik Pepca Oprešnik

ZDRAVSTVENA SKUPNOST

predsednik skupščine mag. Milivoj Hladnik, podpredsednik dr. Alenka Čec, predsednik zbora uporabnikov

Janez Grum, podpredsednik Damjana Zupan, predsednik zbora izvajalcev dr. Violanda Lavrenčič, podpredsednik dr. Gojmir Žorž

TELESNO KULTURNA SKUPNOST

Predsednik skupščine mag. Janez Reflak, predsednik zbora uporabnikov Rudi Zupane, predsednik zbora izvajalcev mag. Alojz Juvanc

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBTVA

predsednik skupščine Marija Videtič, namestnik Janez Turk, predsednik zbora uporabnikov Nada Urbančič, namestnik Angela Kumše, predsednik zbora izvajalcev Miha Jerša, namestnik Suzana Puš

Delegati skupščin interesnih skupnosti otroškega varstva, izobraževalne skupnosti in skupnosti socialnega varstva se bodo sestali v tem mesecu, junija pa bo tudi ponovljena seja skupščine raziskovalne skupnosti, saj njeni delegati na prvi seji zaradi nesklepnosti niso uspeli opraviti volitev novega vodstva.

KAJ SE DOGAJA NA NAŠIH SREDNJIH ŠOLAH?

Vpisanih več kot omogočajo prostorske možnosti

Občinski izvršni svet je ob obravnavi gradiva o uresničevanju prenovitvenih del na ljubljanskih srednjih šolah podal tudi sledeče mnenje: nesprejemljivo je, da vpis na srednje šole in število otrok, ki se na njih izobražujejo – določajo prostorske možnosti, ne pa interes in potreba združenega dela. Ker smo se opredelili, da je znanje tisto, ki je potrebno za naš razvoj, je potrebno storiti vse, da bomo zagotovili čimvečjemu številu otrok možnosti kakovitnega izobraževanja. Zato podpiramo aktivnosti, ki so naravnane v tej smeri in smo se pripravili tudi konkretno angažirati v primeru jasne izražene potrebe in pobud srednjih šol glede zagotavljanja dodatnih prostorskih možnosti.

Sicer pa so člani izvršnega sveta tudi ugotovili, da je dal prenovitveni program srednjih šol pomembne rezultate. Izrekajo polno podporo nadaljnjim aktivnostim, pa je bilo dano mnenje, da bi bilo potrebno že tekom leta zagotoviti sredstva za pripravo dokumentacije za izgradnjo prizidka k srednji šoli za računalništvo in za izgradnjo srednje agroživilske šole.

Program investicijsko-prenovitvenih del na ljubljanskih srednjih šolah, se je oblikoval v skladu s srednjeročnimi in letnimi planskimi usmeritvami. Za njegovo uresničevanje je bil odgovoren operativni odbor, inženirske storitve pa po pogodbi opravlja LIZ-inženiring. Za financiranje programa v letu 1986 in 1987 so bila zagotovljena namenska sredstva iz povečane prispevne stopnje za izobraževanje v Ljubljani in sicer en odstotek za junij-december 1986 oziroma 0,5 v letu 1987 in interventnih sredstev izobraževalne skupnosti Slovenije za njuna investicijsko-vzdrževalna dela. Sodelovale pa so tudi srednje šole z lastnimi sredstvi, saj od leta 1985 združujejo 50 odstotkov sredstev za amortizacijo šolskih stavb. V letu 1986 pa so nekatere šole sodelovale tudi z lastnimi sredstvi, delež kreditov pa je v skupnih finančnih sredstvih znašal 35,7 odstota. Še to. Resne motnje pri izvajanju programa v lanskem letu je povzročil tudi interventni zakon, saj do polovice leta ni bilo možno izdelati realnega programa.

V Ljubljani je 26 srednjih šol od katerih le 15 v celoti razpolaga s prostori v lastni šolski stavbi. Srednja agroživilska šola pa zaradi pomanjkanja šolskega prostora začasno deluje

v Kamniku. Srednje šolske stavbe v Ljubljani so stare – njihova povprečna starost je 67 let. Mnoge izmed njih tudi funkcionalno niso prilagojene potrebam sodobnega pouka.

V tem šolskem letu je v 751 oddelkih ljubljanskih srednjih šol vpisanih 23.143 učencev, od katerih je 59,49 odstotka ljubljancov. Pri oblikovanju investicijsko-prenovitvenih del je bilo temeljno vodilo, da je treba s sanacijo šolskih stavb izboljšati standard za vzgojno-izobraževalno delo ter pogoje za delo in življenje na srednjih šolah v Ljubljani čim bolj izenačevati. V program teh del je bilo vključenih 26 ljubljanskih srednjih šol. Pri tem so bila opravljena obnovitvena dela na 21 šolskih zgradbah, večje notranje prenovitve v 8 šolah (na novo pridobljeno 4.664 kvadratnih metrov), priključitve na daljinsko ogrevanje do začetka kurilne sezone na 6 srednjih šolah. Končane so bile priprave za investicijska vlaganja v pridobitev novega šolskega prostora v letu 1988 na 3 šolah, stekle so priprave za 13 naložb za pridobitev novega šolskega prostora v letih 1989/90 in pripravo tehnične dokumentacije za priključitev na daljinski vir ogrevanja za 2 šoli...

Močno pa zaskrbljuje vpis za naslednje šolsko leto, saj je prijavljenih 7.141 učencev na 6.720 razpisanih mest. Preseček je torej 421 učencev, največji je na srednjih šolah tehničnih strok in vsebinskih storitev, za družboslovje, ekonomski, pedagoški, naravoslovni. Zaradi prostorske stiske in v želji, da bi čimvečjemu številu učencev omogočili vpis v programe, za katere so motivirani in sposobni, je koordinacijski odbor pri MIS oblikoval predlog vpisa, ki za 7 oddelkov presega predlog republiške izobraževalne skupnosti, saj je pričakovati, da z adaptacijami na treh šolah pridobimo dodatni šolski prostor, nekaj pa tudi z racionaliziranimi mrežo šol elektro-tehniškega programa. Medobčinska gospodarska zbornica pa izkazuje povečane potrebe po delavcih tudi v kmetijski in veterinarski dejavnosti.

Povsem na dlani je, da tovrstna dejstva, ki izkazujejo tudi pričakovano povečanje vpisa, bo morala prednost pripisati izgradnji novih šolskih prostorov, kar pomeni, da bo prenova potrebno upoštevati in osredotočiti le na njuna sanacijska dela.

OB USTANOVITVI KMEČKIH ZVEZ

Ali mora kmet res le ubogati?

Za letošnje nove in v marsičem prelomne pobude v slovenskem kmetijstvu je bila odločilna problemska konferenca ZSMS o kmetijstvu, ki je bila 29. februarja letos v Žalcu.

Pobuda za problemsko konferenco ZSMS o kmetijstvu je bila dana na kongresu Slovenske mladine v Krškem 1986. leta, ki je bil tudi v marsičem prelomen. Mladi smo na svoji problemski konferenci o kmetijstvu ocenili, da globoka strukturna kriza slovenskega in jugoslovanskega kmetijstva kliče po globljih reformnih posegih, kot je reforma cen ali pristojnosti odločanja med zvezo in republikami, zato smo zahtevali jasen nacionalni koncept za reformo kmetijske politike.

Delitev dela med družbenim in zasebnim kmetijstvom se lahko izvede le skozi tržno konkurenco, na temelju čim višjega dohodka ob manjših stroških in v enakopravnih pogojih poslovanja obeh sektorjev. Širitev kmetij na optimalno velikost, kar je osnovni pogoj za racionalizacijo kmetijske pridelave, mora potekati mimo vseh administrativnih omejitev. Zato je treba odpraviti zemljiški maksimum in načrtno družbeno podporo koncentraciji zemljišč na družinskih kmetijah ter tako davčno politiko, ki bo kaznovala slabo obdelavo ali celo neobdelavo kmetijske zemlje. Postavljena je bila zahteva po zakonodaji, ki bo preprečevala nadaljnje drobljenje zemlje, zakup kmetijskih zemljišč s pravico do dedovanja zakupne pravice pa absolutno pravo zavarovala.

Zadružna lastnina kot ustavna kategorija

Kmet mora biti pojmovan kot podjetnik, ki ima enakopravne možnosti za boj na trgu, ki mu je omogočeno svobodno združevanje in ustanavljanje zadrug kot samostojnih poslovnih organizacij, ki lahko oblikujejo svojo pridelovalno in trgovsko mrežo. Takšno združbo – oblikovano na klasičnih zadružnih načelih – naj utemelji republiški zakon o zadružništvu, zadružna lastnina pa naj se ponovno opredeli kot ustavna kategorija.

Intervencije države v kmetijsko proizvodnjo in trg naj bodo ekonomske (subvencije, premije, blagovne rezerve, interventni uvoz ipd.) in ne administrativne (omejevanje cen). Politika družbene in državne podpore kmetijstvu pa se zaradi dolgoletne nične reprodukcijske sposobnosti kmetijstva (zaradi otekanja akumulacije) mora nadaljevati, a tako, da bodo subvencije spodbude in ne kompenzacije.

V hribovskih in drugih območjih, kjer so pogoji pridelovanja omejeni, je treba spodbujati kmetovanje s subvencioniranjem. Tem kmetijam se mora omogočiti enakopraven nastop na trgu, načrtno razvijati dopolnilne dejavnosti na teh kmetijah ipd., da bi ta območja ostala naseljena, kar je pomembno z ekološkega in narodnoobrambnega stališča. Z davčno in cenovno politiko je treba kmetijsko proizvodnjo spodbujati k optimalnemu upoštevanju zahtev za varstvo narave. Poleg teh smo oblikovali še več krajših zahtev in pred-

logov za izboljšanje socialne varnosti kmetov, varstvo plodne kmetijske zemlje, odpravo monopola v prometu z lesom in ribištvo, za izboljšanje usposabljanja mladih za kmetijske poklice itn. Posebno možno pa smo zahtevali demokratizacijo agrarnega odločanja in odpiranje prostora za politično samoorganiziranje kmetijstva. RK ZSMS in njenim organom smo tako predlagali, da začne s postopkom za ustanovitev Zveze slovenske kmečke mladine (ZS KM). RK SZDL pa za ustanovitev Slovenske kmečke zveze. Sklenili smo tudi, da se do ustanovitve ZS KM problemska konferenca ZSMS o kmetijstvu ne razpusti, njeno delo pa v tem času vodi iniciativni ustanovni odbor, ki skrbi za uresničevanje sklepov in pripravi temeljna programska in organizacijska načela delovanja ZSKM. Bilo je tudi predlagano, da organiziramo javno Kmečko tribuno – po možnosti v Cankarjevem domu v Ljubljani, ki so ga kmetje ravno tako kot združeno delo financirali.

Vse te sklepe in z njimi naloge je naš mladinski iniciativni ustanovni odbor vzel zelo resno in pripravil javno Kmečko tribuno, ki je bila na žalost – ne v Cankarjevem domu – zaradi prekasne rezervacije, ampak v kinu Union v četrtek, 12. maja.

Javnosti je kmečka tribuna poslala naslednje sporočilo: »Več kot tisoč državljanov Slovenije, kmetov, kmetov in prijateljev kmečkega stanu, ki smo se zbrali na javni kmečki tribuni v Ljubljani dne 12. maja, v celoti podpiramo ustanovitev obeh kmečkih stanovsko političnih organizacij slovenske kmečke mladine in Slovenske kmečke zveze.

Javno tribuno razglašamo za ustanovni občni zbor obeh zvez in obema iniciativnima odboroma tudimo pooblastila upravnih odborov. Podpiramo tudi programska izhodišča obeh organizacij. Priprani smo, da bo zvezi v teh zahtevah podpirala vsa napredna in demokratična javnost in da bo morala oblast bolj poslušati glas kmetstva. Zbor kmetov je posebej predlagal nekaj zahtev in so bile sprejete z ogromnim aplavzom. Dali so jih posamezniki, naj postanejo glas množice:

1. Kmetje, zbrani na današnjem shodu ne zaupamo več zvezni vladi.
2. Zahtevamo neposredne volitve vseh organov oblasti, na katerih bodo lahko politično organizirani kmetje kandidirali svoje predstavnike.
3. Zahtevamo ustavno-pravno varstvo družinske kmetije in zadružne lastnine ter odpravo zemljiškega maksimuma in vrnitev odvzete zadružne lastnine.
4. Zahtevamo odpravo kmetijskih, gozdarskih in lovskih monopolov.
5. Zahtevamo takojšen popravek odkupnih cen mesa, drugače napovedujemo splošni slovenski živinorejski štrajk.

Po ustanovitvi obeh kmečkih zvez smo šele na začetku izredno napornega dela. Potreben bo čas najmanj dveh generacij ljudi ob mnogo bolj odgovornem in napornem delu, kot je bila navada do sedaj, da bomo premagali negativne trende in splezali na zeleno vejo.

PAVEL ŽAKELJ

STALIŠČA O PROTESTU KRAJANOV ZOPER GRADNJO DOMA MALČI BELIČ

Obsojamo žaljive zahteve!

V prejšnji številki našega glasila smo v članku Zakaj tako? in naslovom Ali »ptičkom brez gnezda« res nočem dati sonca? pisali o protestu nekaterih krajanov KS Malči Belič in Kolesija proti gradnji Doma Malči Belič. Objavili smo tudi stališča obeh KS – Kolesija in Malči Belič. Ker so podpisniki podali omenjeni protest tudi komisiji za vloge in pritožbe Skupščine SR Slovenije, je o tej zadevi razpravljalo tudi Predsedstvo OK SZDL na seji 26. maja.

Posredujemo stališče:

V široki in ogroženi razpravi smo ugotovili, da so trditve glede obveščenosti krajanov o razgrnitnem zazidalnem načrtu 19/4 z oznako VI/2/6 Malči Belič netočne, pomisleki podpisanih na protestnem pismu pa zaprepaščujoči! Nismo si mogli kaj, da ne bi s grenkim priokusom najodločneje obsodili njihove zahteve opisane na tako nečloveški in celo žaljiv način. Gojenci Mladinskega doma Malči Belič so za njih »specifičen življenjski«, ki jim bo »popolnoma narušil sedanjí način življenja!« Dolžni smo povedati, da gre tudi tu, tako kot pri vseh drugih raznorodnih domovih vendarle za otroke, ki zaradi lastnih družinskih tragedij in razmer potrebujejo še več človeške topline in pozornosti kot drugi otroci, ki pa so sami prav zaradi tega dosti bolj pripravljivi sodelovati in pomagati drugim. Povsem razumljivo je, da potrebujejo posebno vodenje in družbeno pomoč, kot priznavajo tudi podpisani krajanji, zato je še toliko bolj nerazumljivo, da jih hočejo prikrajšati prav pri tem in jim vzeti osnovno pravico do življenja v boljših, človeka dostojnih pogojih! Obsojanja vredno je nenazadnje tudi to, da so med podpisniki celo pedagoški delavci, ki so še posebej poklicani zato, da otroke vzgajajo in da so jim kot taki svetel vzor!

O protestu je razpravljali tudi občinski izvršni svet in v celoti podprl stališča obeh KS-Kolesija in Malči Belič in predsedstva OK SZDL ter jih posredoval komisiji za vloge in pritožbe Skupščine SR Slovenije.

Visoka priznanja Sergeju Vošnjaku, Ivanu Skodlarju in Jožetu Oreškoviču

Na slavnostni seji mestne skupščine so bila 9. maja letos vročena trem našim občanom visoka družbena priznanja. Ivan Skodlar in Sergej Vošnjak sta prejela zlati plaketi Ilegalca za svoje medvojno revolucionarno in prizadevno povojno družbeno in družbenopolitično delo v našem mestu. Jože Oreškovič – direktor Elektromontaže pa za uspešno delovanje v gospodarstvu, še posebej pa za razvoj drobnega gospodarstva – nagrado mesta Ljubljane. Čestitamo!

Ali bodo septembra sprejeličasne ukrepe družbenega varstva za Utensilio?

V Avtomontajnem TOZD Utensilio se že dalj časa srečujejo z občutnimi težavami, kar potrjujejo tudi rdeče številke ob tromesečju, velike težave z likvidnostjo in pa – nezadovoljiv zapostavljeni razvoj, izvoz v višini polovice lastne cene, prostorske težave, neprimerna kadrovska struktura vključnosti tehnološke viške, pomanjkanje kakovosti kontrole izdelkov... Največji problem pa nedvomno predstavljata zagotavljanje trga, pa tudi preširoki proizvodni programi, ki količinsko ne dosegajo proizvodnje. O teh težavah je bilo v preteklosti precej govora pa tudi sprejetih sklepov, a sanacijski program, ki ga je vodstvo Utensilije predstavilo občinskemu izvršnemu svetu ni takšen, da bi zagotavljal izhod iz težav pa najsi gre za krajše ali daljše obdobje. Izvršni svet ga je ocenil za nesprejemljivega, saj v ničemer ne zagotavlja radikalnejših posegov, ki pa so po oceni stanja že kar nujni. V tem programu tudi ni zaslediti opredelitve po odgovornosti za nastale težave niti konkretnih ukrepov, ki so na organizacijsko-kadrovskega področju nujni. Vse premalo je po udarka na razvoj, na trženju, ni ukrepov za doseganje večje proizvodnje. Ob tem pa so nerazrešeni tudi odnosi s samo delovno organizacijo Avtomontaže. Občinski izvršni svet je zatorej soglasno sprejel odločitev, da predlaga skupščini sprejem časasnih ukrepov družbenega varstva v mesecu septembru. Do takrat imajo v Utensiliju možnost korenitih posegov pri sanaciji že kar zaskrbljujočega stanja.